

Raport final – Barometrul respectării drepturilor elevilor din județul Constanța în anul școlar 2017-2018

ASOCIAȚIA
ELEVILOR DIN
CONSTANȚA

Andrei-Mihai Tănase

Asociația Elevilor din Constanța

12 noiembrie 2018

Introducere

În raportul de față, prezentăm *Barometrul respectării drepturilor elevilor din județul Constanța în anul școlar 2017-2018*, o cercetare holistică și eșantionată, prin care analizăm gradul și modul în care prevederile Statutului Elevului, referitoare la drepturile beneficiarilor primari ai actului educațional au fost respectate în liceele din județul Constanța în anul școlar anterior, al doilea an de la adoptarea documentului.

Barometrul respectării drepturilor elevilor din județul Constanța se află la a doua ediție anul acesta, iar realizarea lui a pornit din dorința Asociației Elevilor din Constanța de a analiza nivelul de respectare al drepturilor elevilor din județ, în vederea identificării de lacune în ceea ce privește aplicarea Statutului Elevului, astfel având posibilitatea să formulăm recomandări solide pentru remedierea situațiilor existente. De asemenea, realizarea acestui raport reprezintă și o îndatorire a asociațiilor de elevi conform art. 49 din Statutul Elevului.

Context

Noua lege a educației, adoptată la 5 ianuarie 2011, a introdus, prin articolul 80, alineatul (2), un concept necunoscut până atunci de societatea românească, "un statut în care sunt prevăzute drepturile și îndatoririle elevilor", întocmit de către Ministerul Educației Naționale, "împreună cu Consiliul Național al Elevilor și organizațiile guvernamentale și nonguvernamentale reprezentative". Adoptarea lui la 10 august 2016 a reprezentat punerea în aplicare a Legii educației după 5 ani în care MEN a refuzat în mod constant să o respecte.

"Între 2011 și 2016 au existat trei tentative nereușite de aprobare a unui astfel de statut al elevului, două aparținând Consiliului Național al Elevilor (2011 și 2013) și una Asociației Elevilor din Constanța (toamna lui 2014), de fiecare dată Ministerul Educației refuzând să își îndeplinească obligația legală și să aprobe acest act normativ. Utilizând o simulație, în luna decembrie 2014 Ministerul Educației integrează un capitol, denumit "drepturile și îndatoririle elevilor", în ROFUIP - Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar, susținând că obligația de la art. 80, alin. (2) din legea educației este îndeplinită. În urma cererilor repetate formulate de organizațiile reprezentative ale elevilor, printre

care și Asociația Elevilor din Constanța, în luna ianuarie 2016 încep discuțiile pentru aprobarea Statutului Elevului, ca act normativ distinct, acestea având loc pe marginea unei forme inițiale propuse de asociațiile de elevi, reprezentante de AEC, și CNE.”¹

La 8 luni de la începerea consultărilor cu organizațiile reprezentative ale elevilor, pe 10 august 2016, Statutul Elevului este aprobat prin intermediul Ordinului Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 4742/2016 și devine, astfel, un pas înainte pentru dezideratul enunțat de Legea educației, și anume centrarea învățământului pe beneficiarii primari, elevii.

Impactul Statutului Elevului asupra comunității educaționale din România a fost unul de amploare, atrăgând asupra sa atât reacții negative, cât și pozitive. Cu toate acestea, educația este un act bilateral, elevii și profesorii fiind parteneri egali în desfășurarea procesului instructiv-educativ, iar enunțarea clară a drepturilor pe care beneficiarii primari ai educației le au a reprezentat primul pas în modernizarea sistemului și înlăturarea practicilor toxice de la nivelul școlilor. Până în 2016, elevilor le erau încălcate în mod constant drepturi fundamentale, consacrate de Constituția României, de cele mai multe ori regulamentele de ordine internă ale unităților de învățământ contravenind cu actele normative superioare.

Metodologie

Cercetarea de față are la bază 27 de indicatori, atât cantitativi, cât și calitativi, astfel că rezultatele obținute ne-au permis să dispunem panoramic imaginea situației din învățământul constănțean pe 3 mari paliere, care să răspundă următoarelor întrebări:

- 1. Care este percepția elevilor asupra drepturilor și îndatoririlor lor? Care este gradul de cunoaștere al elevilor privind prevederile Statutului Elevului?*
- 2. Care este punctul de vedere al profesorilor față de prevederile Statutului Elevului și cum se raportează la acestea?*

¹ Manda, Alexandru, *”Barometrul respectării drepturilor elevilor din județul Constanța în anul școlar 2016-2017”*, Asociația Elevilor din Constanța, Constanța, 2017

3. În ce măsură consideră elevii că drepturile principale enunțate în Statutul Elevului sunt respectate?

Culegerea datelor. Profilul respondenților.

Datele din acest raport au fost culese prin intermediul unui formular diseminat în mediul online, în perioada 27 iulie - 22 august, acesta fiind fundamentat pe un număr de 457 de răspunsuri, provenind din 40 de unități de învățământ liceal din județul Constanța, cu o marjă de eroare 4,44% la un nivel de încredere de 95%. Eșantionul pe care a fost aplicat chestionarul cuprinde elevi provenind din toți anii de studiu ai învățământului liceal, precum și toate profilurile, de pe întreagă suprafață a județului Constanța, ceea ce dă studiului nostru un caracter reprezentativ pentru populația liceală din județul Constanța.

Cei mai mulți dintre respondenți au 16 sau 17 ani, însumând un procent de 40,5, respectiv 30%. Vârstele respondenților sunt cuprinse între 15 și 19 ani, după cum urmează: 15 ani - 16,4%, 16 ani - 40,5%, 17 ani - 30%, 18 ani - 10,9%, 19 ani - 1,7%. În funcție de clasa finalizată în iunie 2018, respondenții se situează în următoarele categorii: a IX-a - 46,4%, a X-a - 33,5%, a XI-a - 17,9%, a XII-a - 2,2%.

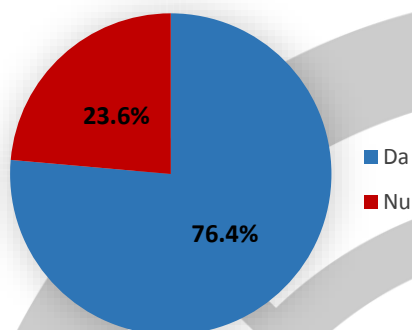
Raportându-ne la filiera și profilul educațional pe care respondenții l-au urmat, ponderea răspunsurilor că studiul este unul reprezentativ: 71,4 % studiază la filiera teoretică, 19,9% la cea tehnologică și 8,8% la cea vocațională.

Rezultatele cercetării

Primele întrebări ale chestionarului au avut un caracter general și au fost menite să familiarizeze respondentul cu structura formularului. După analiza răspunsurilor la prima întrebare, rezultatele spun că **23,6% dintre elevii respondenți nu au auzit, până la completarea chestionarului, de existența Statutului Elevului.** Astfel, în raport cu studiul făcut acum un an, procentul a scăzut aproape nesemnificativ. Ținem

să menționăm că respectarea drepturilor elevilor în unitățile de învățământ este condiționată de cunoașterea acestora de către elevi.

Fig. 1 - Ai auzit despre existența Statutului Elevului anterior acestui moment?

Parcurgând studiul în continuare, respondenților care au răspuns "Da" la întrebarea anterioară privind cunoașterea existenței Statutului Elevului, le-a fost adresată o întrebare privind nivelul la care ei își apreciază

cunoștințele privind documentul ce reglementează drepturile și îndatoririle elevilor. Uitându-ne la rezultate, observăm că 16,2% din respondenți consideră că nivelul lor de cunoștințe este foarte slab, iar 20,8% că este slab. În continuare, 37,8% consideră că au cunoștințe moderate, aceste fiind și cel mai mare procent de respondenți. Contrar primelor două variante de răspuns, 18,8% din participanții la studiu consideră că au un nivel ridicat de cunoștințe privind Statutul Elevului, iar doar 6.4%, cel mai scăzut procent, consideră că au un nivel foarte ridicat de cunoștințe. **Privind în perspectivă, realizăm că peste ½ din elevii ce au completat chestionarul apreciază nivelul lor de cunoștințe ca fiind unul slab sau foarte slab, ceea ce ne determină să tragem un semnal de alarmă față de felul în care reglementările Statutului Elevului sunt diseminate în școli.**

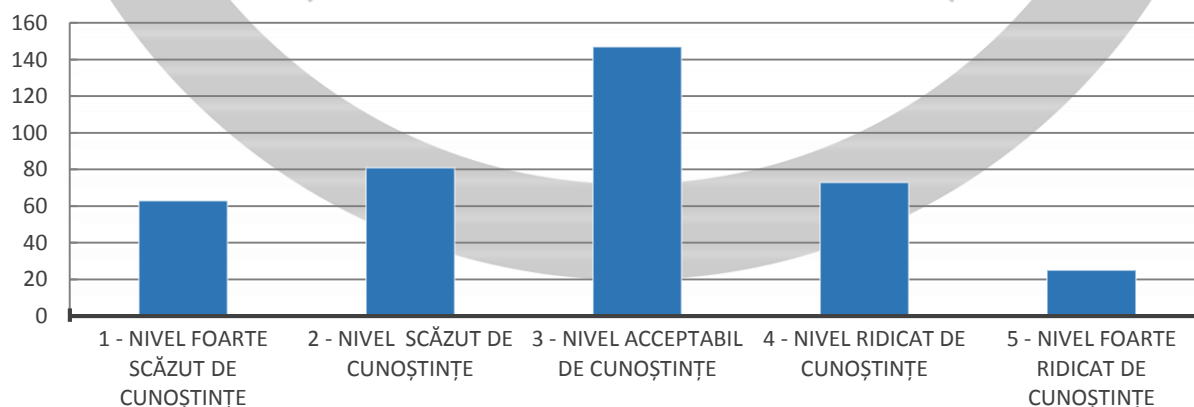

Fig. 2 – „Cum apreciezi nivelul tău de cunoștințe legat de prevederile Statutului Elevului?”

Următorul item le-a cerut respondenților să numească cele mai importante 2 drepturi și îndatoriri, în accepțiunea lor. Răspunsurile au variat, dar majoritatea au afirmat că cele mai importante sunt dreptul la respectarea imaginii și demnității proprii, cât și dreptul la liberă exprimare și la tratament nediscriminatoriu și dreptul la învățământ gratuit. În ceea ce privește îndatoririle, elevii au considerat ca fiind cele mai importante frecventarea cursurilor și adoptarea unui comportament civilizat.

Percepția asupra respectării Statutului Elevului.

Așa cum spune și numele raportului, ne-am dorit să evidențiem nivelul la care drepturile elevilor sunt respectate în județul Constanța, deci am decis să plecăm de la cel mai relevant lucru în acest proces. Percepția elevilor față de gradul de respectare a prevederilor Statutului Elevului. Rezultatele (Fig. 3) arată că 5,7% dintre elevii respondenți consideră că drepturile lor nu sunt respectate deloc, în timp ce 34,6% consideră că drepturile lor sunt respectate doar parțial. În antiteză cu aceștia, 49,5% din respondenți consideră că drepturile lor sunt respectate în mare măsură, iar 10,3% că sunt respectate total. **Față de raportul realizat anul trecut, care arăta că 48,3% dintre elevi consideră că drepturile lor nu sunt deloc respectate sau sunt respectate doar parțial, anul acesta procentul a scăzut la 40,3%, fapt ce demonstrează că în urma activității AEC de informare și intervenire punctuală asupra situațiilor de încălcare a drepturilor beneficiarilor primari ai educației au fost obținute rezultate concrete. Totuși, în ciuda reducerii cu 8% a procentului acestora, suntem îngrijorați să constatăm că drepturile a mai mult de ½ din elevii județului sunt încălcate total sau parțial.**

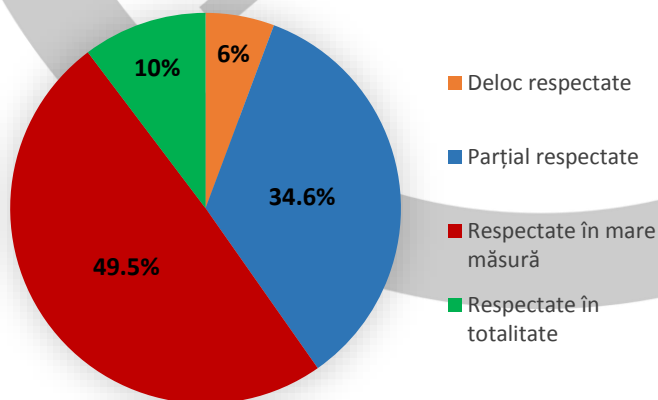

Fig. 3 – „Cum apreciezi nivelul de respectare al drepturilor elevilor în școala ta?”

Status quoul evidențiat mai sus prezintă mai multe cauze, dar una dintre cele mai proeminente este, după părerea noastră, faptul că elevii nu sunt informați cu privire la drepturile de care beneficiază, aceștia neputând să sesizeze încălcarea lor. În sprijinul acestei premise, raportul arată că **unui procent de 46,8% din respondenți nu le-a fost prezentat un sumar al drepturilor pe care aceștia le au, conform Statutului Elevului, la începutul anului, de către diriginți. De asemenea, în 50,3% din cazuri, în orele de dirigenție nu au fost discutate problematici referitoare la drepturile pe care elevii le au.** Considerăm că una dintre cauze este reticența pe care comunitățile locale o prezintă față de subiectul drepturilor elevilor, acesta fiind considerat unul tabu, evitat chiar și în situațiile în care acestea sunt încălcate.

O întrebare cu răspunsuri interesante este cea în care am dorit să aflăm către ce entități se îndreaptă elevii în momentul în care sesizează o nedreptate. Răspunsurile primite au fost diverse, întrebarea având posibilitatea de alegere multiplă. Pe primul loc, într-un raport ironic cu situația prezentată mai sus, se află diriginții, cu un procent de 63,2%. Ne punem, astfel, întrebarea: Cum sunt soluționate problemele dacă în cazurile a jumătate din respondenți, diriginții nu abordează problematici legate de drepturile elevilor, deși se bucură de cea mai mare încredere în acest sens? Pe locul doi se regăsesc reprezentanții elevilor la nivelul unității de învățământ și organizațiile reprezentative ale elevilor, cu un procent cumulativ de 45,3%. Totodată, 29,3% din elevi aleg să apeleze la părinți pentru sesizarea unor încălcări a drepturilor lor, în timp ce doar 18,6% dintre elevi aleg să sesizeze conducerea școlii. Un factor interesant pe care rezultatele studiului îl prezintă este faptul că 16,6% din elevi cer sprijinul altor elevi pentru soluționarea problemelor.

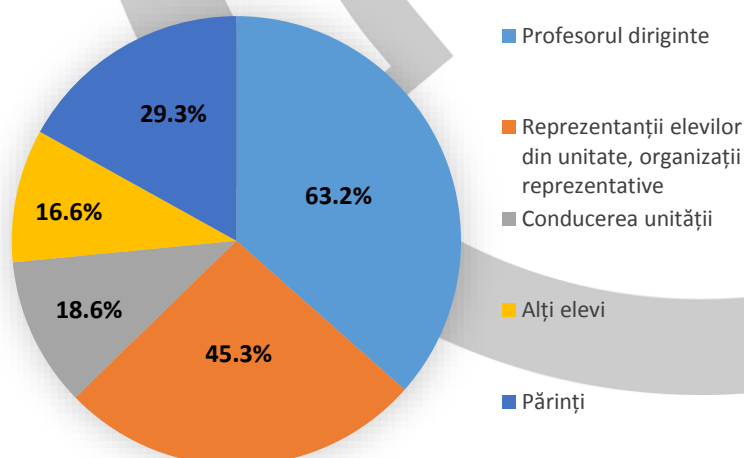

Fig. 4 – „Către cine te îndrepti când dorești să sesizezi o încălcare a drepturilor elevilor?”

Indicatori

Accesul liber la educație.

Pentru Asociația Elevilor din Constanța, asigurarea accesului liber la educație pentru toți elevii, indiferent de rasă, etnie, gen, mediu de proveniență, situația materială, etc. a reprezentat, de-a lungul a 5 ani, și reprezintă o prioritate. Dreptul la educație gratuită este consacrat atât de art. 32, alin. (4)² al Constituției României, cât și de Statutul Elevului³. În ciuda acestui fapt, constatăm cu tristețe că acesta este un drept virtual, pe hârtie, ce nu se află în identitate cu realitatea.

Costurile ascunse ale educației au devenit, în timp, una dintre cele mai proeminente hibe ale sistemului de învățământ din România, elevii și părinții lor fiind nevoiți să scoată bani din buzunar anual pentru asigurarea unui mediu educațional propice. Ipoteza este susținută de rezultatele raportului, care arată, conform respondenților la chestionar că, **în 66,5% din cazuri, elevilor le-au fost solicitați bani pentru acoperirea cheltuielilor necesare funcționării unităților de învățământ.**

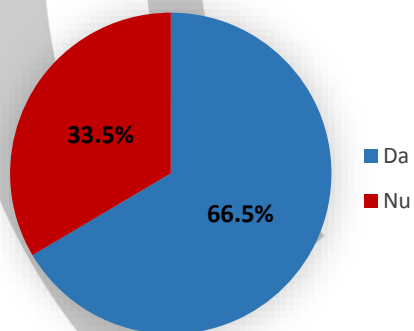

Fig. 5 – „În anul școlar 2017-2018, ți-au fost cerute ție sau părinților tăi sume de bani pentru acoperirea cheltuielilor necesare funcționării unității de învățământ?”

Astfel, ne-am dorit să aflăm, prin întrebarea de verificare, care sunt sumele solicitate și pentru ce sunt ele cheltuite.

Analizând rezultatele, situația arată că, anual, elevilor le sunt solicitate sume care pleacă de la 50-100 de lei și ajung chiar până la 400 de lei. **Principalele cheltuieli**

² „Învățământul de stat este gratuit, potrivit legii. Statul acordă burse sociale de studii copiilor și tinerilor proveniți din familii defavorizate și celor instituționalizați, în condițiile legii” – art.32, alin. (4) din Constituția României, republicată.

³ „accesul gratuit la educație în sistemul de învățământ de stat. Elevii au dreptul garantat la un învățământ echitabil în ceea ce privește înscrierea/admiterea, parcurgerea și finalizarea studiilor, în funcție de parcursul școlar pentru care au optat corespunzător intereselor, pregătirii și competențelor lor;” – art. 7, lit. a) din Statutul Elevului

asigurate din sumele cerute elevilor și părinților sunt cele privind lucrări de reparație/modernizare, bunuri și servicii, materiale consumabile și asigurarea pazei. Deloc surprinzător faptul că aceste cheltuieli sunt exact acelea care cad în responsabilitatea autorităților locale. Încă un factor destul de interesant e constituit de neîncrederea pe care elevii o au față de administrarea banilor ce le sunt ceruți, unii dintre ei antamând motivul sumelor prea mari în raport cu cele necesare pentru acoperirea cheltuielilor.

Sprrijinirea dreptului la liberă exprimare.

Libera exprimare este unul din principiile fundamentale ale oricărei societăți democratice. Ea este consacrată atât de către Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale a Consiliului Europei definindu-l ca fiind „libertatea de opinie și libertatea de a primi sau comunica informații ori idei fără a ține seama de frontiere”, cât și de către Constituția României⁴, la art. 30. De asemenea, Statutul elevului prevede dreptul elevilor de a învăța într-un mediu care sprijină libertatea de exprimare.⁵

Ne-am dorit să aflăm situația mediului educațional constănțean și a felului în care acesta sprijină libertatea de exprimare. **Rezultatele nu au fost deloc îmbucurătoare, 58,2% din respondenți afirmând că mediul lor școlar nu sprijină libertatea de exprimare (fig. 6). Educația centrată pe elev nu poate fi un fapt atâta timp cât rezultate ca acesta ne atrag atenția asupra modului în care beneficiarul primar al educației este văzut. Considerăm, totodată, că descurajarea libertății de exprimare este unul din motivele pentru care elevii nu se simt fericiți la școală.**

⁴ „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.” – art. 30, alin. (1) din Constituția României, republicată

⁵ „dreptul de a învăța într-un mediu care sprijină libertatea de expresie fără încălcarea drepturilor și libertăților celorlalți participanți. Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. Nu se consideră libertate de expresie următoarele manifestări: comportamentul jignitor față de personalul din unitatea școlară, utilizarea invectivelor și a limbajului trivial, alte manifestări ce încalcă normele de moralitate” – art. 7, lit. p) din Statutul Elevului.

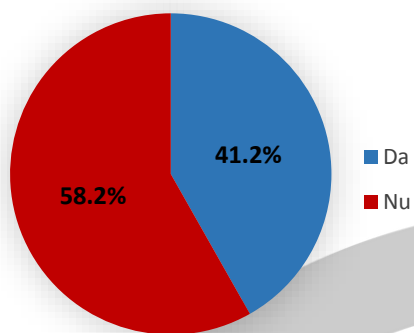

Fig. 6 – „Consideri că mediul tău școlar este unul care sprijină libertatea de exprimare?”

Obiectivitatea evaluării.

Deși Statutul Elevului prevede că elevii au dreptul la o evaluare obiectivă⁶, rezultatele raportului ne arată că există probleme și în acest sens. **4.4% din respondenți consideră evaluarea de la clasă ca fiind total subiectivă, ceea ce înseamnă că standardele de notare lipsesc la toate materiile, iar 27,8% dintre elevi consideră că evaluarea este parțial subiectivă, rezultând că standardele de evaluare lipsesc în majoritatea cazurilor (fig. 7).** Pe de altă parte, 53,5% din respondenți consideră că evaluarea este parțial obiectivă, standardele de notare există și sunt clar delimitate și utilizate, de regulă, existând, totuși, excepții. 14,2% dintre elevi consideră, totodată, că evaluarea este total obiectivă, standardele de evaluare existând și fiind folosite în permanență.

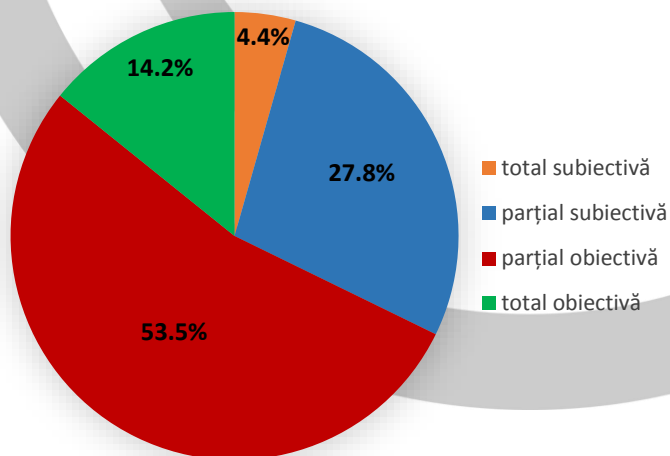

Fig. 7 – „Cum apreciezi obiectivitatea evaluării curente de clasă?”

⁶ „dreptul de a contesta rezultatele evaluărilor scrise” – art. 7, lit. I) din Statutul Elevului.

Statutul Elevului a introdus, de asemenea, posibilitatea elevilor de a contesta nota primită la o lucrare scrisă în cazul în care există suspiciuni cu privire la obiectivitatea evaluării. Deși 32.2% din elevii respondenți consideră că evaluarea de la clasă este subiectivă sau parțial subiectivă ceea ce înseamnă că ea este realizată fără criterii de evaluare bine definite, doar 24,1% au pus în practică dreptul lor de a contesta nota primită la o lucrare scrisă, 75,9% răspunzând cu "nu" la acest item.

Din cei 24,1% care au utilizat acest drept, doar 32% au beneficiat de modificarea rezultatului inițial, în restul de 68% din cazuri, rezultatul rămânând neschimbat.

Dreptul de a beneficia de tratament nediscriminatoriu.

Egalitatea în drepturi este un principiu fundamental al societății românești, el fiind prevăzut și în Constituția României⁷. Regiunea Dobrogea constituie un mozaic etnografic, aici trăind oameni aparținând zeci de grupuri etnice. De asemenea, în contextul unei societăți unde rasismul, xenofobia și actele extremiste sunt preponderente, ține de școli, de profesori, să promoveze acceptarea, tolerarea și integrarea tuturor categoriilor sociale⁸. **Privind cu tristețe la rezultatele raportului, constatăm că 37,9% dintre elevii respondenți au fost supuși unor cazuri de discriminare din partea elevilor, profesorilor sau personalului școlii. (fig. 8)**

⁷ „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.” - art. 16, alin. (1) din Constituția României, republicată

⁸ „dreptul de a beneficia de tratament nediscriminatoriu din partea conducerii, a personalului didactic, nedidactic și din partea altor elevi din cadrul unității de învățământ. Unitatea de învățământ preuniversitar se va asigura că niciun elev nu este supus discriminării sau hărțuirii pe criterii de rasă, etnie, limbă, religie, sex, convingeri, dizabilități, naționalitate, cetățenie, vârstă, orientare sexuală, stare civilă, cazier, tip de familie, situație socioeconomică, probleme medicale, capacitate intelectuală sau alte criterii cu potențial discriminatoriu;” – art. 7, lit. f) din Statutul Elevului

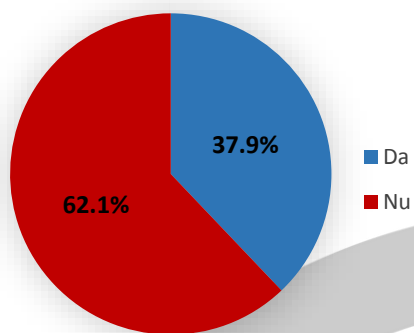

Fig. 8 – „Ai fost supus sau ai cunoștință de cazuri în care colegi de-ai tăi au fost supuși discriminării de către profesori, personalul școlii sau alți elevi?,”

Accesul la baza materială a unității de învățământ.

În ceea ce privește acest item, Statutul Elevului a reglementat un comportament firesc într-un sistem de învățământ care proclamă că sprijină dezvoltarea individuală a competențelor elevilor⁹. Totuși, 31,7% dintre respondenți au afirmat că nu le-a fost permis accesul la baza materială a unității de învățământ. **Ponderile asemănătoare dintre întrebarea anterioară și aceasta ne determină să credem că unitățile de învățământ stabilesc criterii discreționare în ceea ce privește accesul la baza materială, norma impusă de Statutul Elevului nefiind respectată în mod uniform, în toate liceele.**

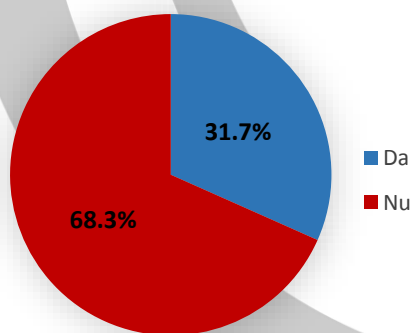

Fig. 9 – „Ai acces la baza materială a unității de învățământ (bibliotecă, sala de sport, alte resurse) în afara programului tău, pentru a-ți realiza activitățile și proiectele școlare?”

⁹ „dreptul de a avea acces gratuit la baza materială a unității de învățământ, inclusiv acces la biblioteci, săli și spații de sport, computere conectate la Internet, precum și la alte resurse necesare realizării activităților și proiectelor școlare în afara programului școlar, în limitele resurselor umane și materiale disponibile. Unitățile de învățământ vor asigura în limita resurselor disponibile, accesul gratuit la materiale necesare realizării sarcinilor școlare ale elevilor, în timpul programului de funcționare” – art. 7, lit. o) din Statutul Elevului.

Informarea privind planificarea materiei.

În ciuda reglementării¹⁰ clare a obligației profesorilor de a informa elevii cu privire la felul în care au planificat materia pentru anul școlar, această prevedere a Statutului Elevului nu este total respectată. Astfel, 4,6% dintre elevi au afirmat că nu au fost informați de către niciun profesor cu privire la organizarea materiei, în timp ce 35,4% spun că au fost informați de mai puțin de jumătate din profesori. În antiteză, mai mult de jumătate dintre profesorii unui procent de 41,4% din respondenți și-au îndeplinit obligația de a informa elevii cu privire la planificarea materiei, iar în 18,6% din cazuri, toți profesorii au făcut-o.

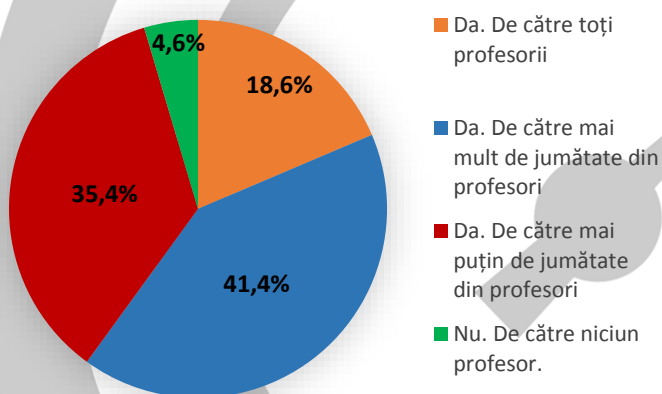

Fig. 10 – „Ai fost informat de către profesori, la începutul semestrului, cu privire planificarea materiei?”

Atragem totuși atenția asupra faptului că 40% dintre elevii respondenți nu au fost informați deloc de planificarea materiei

sau au fost informați de mai puțin de jumătate din profesori. Considerăm imperativ ca elevii să cunoască felul în care materia este structurată, pentru a putea să își organizeze timpul dedicat studiului individual într-un mod cât mai eficient.

¹⁰ „dreptul de a primi informații cu privire la planificarea materiei pe parcursul întregului semestru” – art. 7, lit. r) din Statutul Elevului

Timpul de corectare al evaluărilor scrise.

Statutul Elevului prevede faptul că elevii au dreptul de a primi rezultatele lucrărilor scrise în mai puțin de 15 zile lucrătoare¹¹, însumând 3 săptămâni calendaristice, un timp rezonabil pentru corectare. În ciuda acestui fapt, doar 8,3% din elevi își primesc lucrările în cel mult 15 zile lucrătoare în permanență, pe când 64,1% de regulă. Pe de altă parte, 22,3% din respondenți au afirmat că își primesc lucrările de regulă în mai mult de 15 zile lucrătoare, iar 5,3% le primesc în permanență după termenul prevăzut de Statutul Elevului.

Informarea asupra notelor.

Poposim tot în succesiunea de reglementări care ar trebui să reprezinte o practică firească. De data aceasta, deși e vorba de un lucru atât de simplu, a fost nevoie de reglementarea lui explicită în Statutul Elevului¹², în urma numeroaselor reclamații primite de la elevi, conform cărora profesorii refuzau în mod constant să comunice notele primite de respondenți în urma evaluării. Din nefericire, chiar și după reglementarea acestui drept, încă există situații de nerespectare a lui.

Procentul elevilor care au fost informați în permanență de notele pe care le-au primit înainte de consemnarea lor în catalog este îngrijorător de mic, el reprezentând doar 19%. Cel mai mare procent e reprezentat de elevii care susțin că au fost informați în majoritatea cazurilor, și anume 61,3%. Pe de altă parte, aproape o cincime dintre elevi au fost informați rareori sau deloc cu privire la notele obținute înainte de consemnarea lor în catalog.

¹¹ „dreptul de a primi rezultatele evaluărilor scrise în termen de maximum 15 zile lucrătoare” – art. 7, lit. s) din Statutul Elevului.

¹² „dreptul de a fi informat privind notele acordate, înaintea consemnării acestora” – art. 7, lit. bb) din Statutul Elevului

Posibilitatea de a oferi feedback anonim.

În ciuda faptului că poate părea ceva firesc, ca relația dintre elev și profesor să fie una de evaluare reciprocă, atât prin prisma notelor (în cazul profesorilor) cât și prin critică constructivă, această reglementare din Statutul Elevului ¹³a fost una revoluționară, și anume faptul că elevii puteau, pentru prima dată în istorie, să ofere într-un mod organizat feedback profesorilor. Din păcate, constatăm că această reglementare este printre cele mai încălcate, așa cum arată prezentul raport.

La întrebarea "Ai putut oferi feedback anonim, la finalul semestrului, într-un cadru organizat de către conducerea unității, pentru fiecare profesor care îți predă la clasă?", doar 14,9% din respondenți au răspuns cu "da", ceea ce înseamnă că 85,1% din respondenți au fost privați de acest drept, extrem de important pentru desfășurarea eficientă a actului didactic, într-un sistem de învățământ care susține este centrat pe beneficiar.

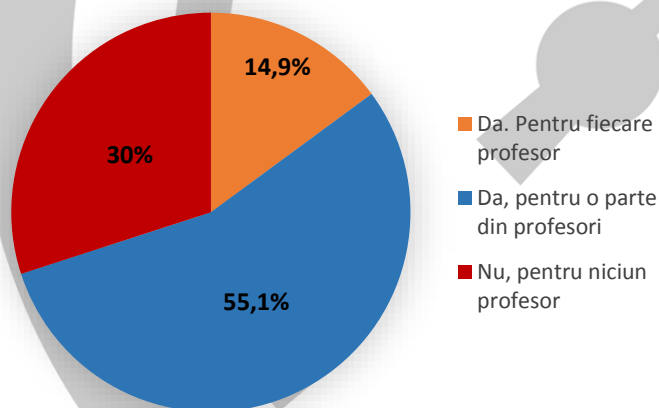

Fig. 11 – „Ai putut oferi feedback anonim, la finalul semestrului, într-un cadru organizat de către conducerea unității, pentru fiecare profesor care îți predă la clasă?”

În luna ianuarie 2017, înainte de finalizarea semestrului I, primul moment când acest drept trebuia implementat, AEC a solicitat Ministerului Educației Naționale să transmită în teritoriu un model al fișei de feedback și un calendar de colectare a acestuia, pentru a se asigura că unitățile vor pune prevederea în aplicare. Răspunsul MEN a fost negativ, invocând autonomia școlilor în acest sens. **Din cauza**

¹³ „dreptul de a oferi feedback semestrial cadrelor didactice care predau la clasă, prin fișe anonime. Acestea vor fi completate la clasă și predate cadrelor didactice în vederea identificării celor mai eficiente metode didactice” – art. 7, lit. aa) din Statutul Elevului.

lipsei de interes a conducerii ministerului de la acel moment, 8,5 din 10 liceeni din județul Constanța nu și-au putut exercita acest drept.

Folosirea absenței ca mijloc de coerciție.

În momentul în care statul ajunge să reglementeze în mod expres normalitatea, putem afirma că societatea a luat o întorsătură destul de gravă. Acest nou drept¹⁴ reglementat de Statutul Elevului, și anume faptul că elevilor li se poate consemna absență doar în cazul în care ei sunt cu adevărat absenți de la oră și nu ca o măsură coercitivă a atras, după sine, opoziția acerbă a multor cadre didactice, în special cele mai conservatoare.

În ciuda comicității aparente a situației, 62.8% dintre respondenți au răspuns pozitiv la întrebarea „Ți-a fost consemnată sau ai cunoștință de cazuri în care colegilor tăi le-a fost consemnată absență în catalog, chiar dacă erau prezenți în clasă?”, fapt ce ne îngrijorează extrem de tare. De multe ori, profesorii folosesc absența ca un mijloc de coerciție pentru întârzierea elevilor, lipsa materialelor de studiu sau încălcarea unor îndatoriri din Statutul Elevului. Reamintim că singurele sancțiuni ce pot fi aplicate elevilor se regăsesc la Cap. V al Statutului Elevului, iar absența nu se regăsește printre ele.

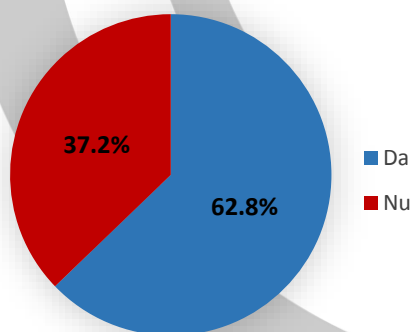

Fig. 12 – „Ți-a fost consemnată sau ai cunoștință de cazuri în care colegilor tăi le-a fost consemnată absență în catalog, chiar dacă erau prezenți în clasă?”

Dorim să menționăm, de asemenea, că profesorii care adoptă această practică săvârșesc infracțiunea de fals intelectual, reglementată și pedepsită de art. 321 al

Codului Penal: „Falsificarea unui înscris oficial cu prilejul întocmirii acestuia, de către un funcționar public aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin atestarea unor fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului ori prin omisiunea cu știință de a insera unele date sau împrejurări”

¹⁴ „dreptul de a le fi consemnată în catalog absență doar în cazul în care nu sunt prezenți la ora de curs. Este interzisă consemnarea absenței ca mijloc de coerciție” – art. 7, lit. ff) din Statutul Elevului.

Dreptul de a alege și a fi ales elev reprezentant.

Motivul pentru care mișcarea de reprezentare a elevilor a reușit în ultimii ani să dovedească că vocea beneficiarilor primari ai educației poate să schimbe mentalități, să dărâme cutume toxice și chiar să influențeze politici publice, este independența de care aceasta se bucură. Or, în sensul sprijinirii reprezentării independente a elevilor, Statutul Elevului prevede dreptul elevilor de a fi aleși și de a alege reprezentanți, fără nicio limitare sau influență din partea personalului didactic sau administrativ.¹⁵ **Din păcate, conform respondenților, în 13,3% din cazuri, nu au avut loc alegeri democratice, prin care elevii reprezentați să fie aleși.**

Încă un semnal important de alarmă este tras de rezultatele următoarei întrebări corespunzătoare acestui indicator, și anume „În cadrul alegerilor pentru elevii reprezentanți, au existat cazuri în care profesorii să deruleze acțiuni de natură să limiteze dreptul de a alege și a fi ales a unor elevi sau derularea alegerilor?”. La această întrebare, 18,2% din elevi au răspuns cu „da”. **Ce este îngrijorător este că, în aproape o cincime din cazuri, cadrele didactice s-au implicat într-un proces democratic, constituind un anti-exemplu care, ulterior, dacă devine perceput ca o normalitate, poate genera persoane corupte care, în loc să se folosească de instrumentele democratice ale statului, să adopte practici și comportamente asimilate corupției.**

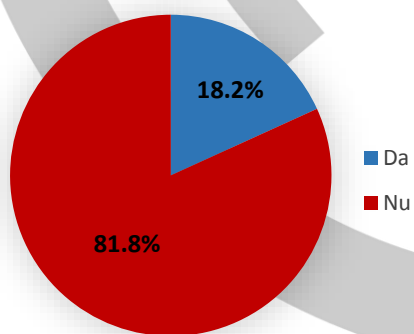

Fig. 12 – „În cadrul alegerilor pentru elevii reprezentanți, au existat cazuri în care profesorii să deruleze acțiuni de natură să limiteze dreptul de a alege și a fi ales a unor elevi sau derularea alegerilor?,”

¹⁵ „dreptul de a fi ales și de a alege reprezentanți, fără nicio limitare sau influențare din partea personalului didactic sau administrativ” – art. 10, lit. e) din Statutul Elevului.

De asemenea, rezultatele arată o mișcare conservatoare accentuată din partea cadrelor didactice care încă nu pot accepta faptul că elevii sunt capabili să pună la cale o mișcare independentă de reprezentare a propriilor drepturi și interese legitime.

Reducere la transport.

Reducerile elevilor la transport au parte de o dublă reglementare, pe de o parte este art. 84, alin. 1 al Legii 1/2011, iar pe de alta Statutul Elevului¹⁶. Dacă pentru transportul feroviar subvenția este acordată la nivel central, din bugetul Ministerului Transportului, pentru transportul local în comun și cel intern auto intrajudețean reducerea cade în sarcina autorităților locale.

Din păcate, în municipiul Constanța legea a fost încălcată timp de 4 ani, până când, în urma demersurilor AEC, după o luptă îndelungată cu Primăria Constanța, elevilor le-a fost recunoscut dreptul la tarif redus. **În ceea ce privește transportul județean, însă, situația nu stă la fel de bine, legea nefiind încă respectată. Consiliul Județean Constanța refuză în mod constant să acorde reducerile de 50% pentru elevi, susținând că responsabilitatea nu este a CJC, ci a consiliilor locale.** Or, această premisă este greșită din prisma faptului că singura autoritate competentă să încheie contractele de gestiune a serviciilor publice cu operatorii de transport în trafic județean este Consiliul Județean. Reducerile elevilor trebuie prevăzute în caietele de sarcini atașate contractelor de gestiune, urmând ca mai apoi, Consiliul Județean să subvenționeze transportatorilor diferența de preț, conform prevederilor Legii 92/2007. **Nerespectarea acestui drept provoacă prejudicii elevilor, în special celor navetiști, care sunt puși în dificultatea de a își acoperi aproape singuri costurile de transport, suma decontată de Ministerul Educației Naționale neacoperind mai mult de 30% din prețul abonamentului, iar, de multe ori, ea nici nu este decontată, școlile refuzând să deconteze naveta elevilor parțial.** Tot art. 84 al Legii 1/2011. prevede, la alin. 2, că elevii orfani, cu cerințe educaționale speciale, precum și cei cu o măsură de protecție specială sau tutelă beneficiază de gratuitate la aceleași tipuri de transport, dar situația privind aplicarea legii este aceeași.

¹⁶ „dreptul de a beneficia de tarif redus cu 50% pentru transportul local în comun, de suprafață, naval și subteran, precum și pentru transportul intern auto, feroviar, naval și fluvial, pe tot parcursul anului calendaristic” – art. 11, alin. (1), lit. a) din Statutul Elevului.

Studiul pe care l-am realizat arată că doar 51,6% din respondenți au utilizat dreptul la reducere de 50% la transportul în comun. Considerăm că printre cauzele acestei situații se regăsesc nerespectarea legii de către autorități, dar și lipsa informării elevilor față de acest drept.

Bursele elevilor.

Legea educației și Statutul Elevului¹⁷ stabilesc dreptul elevilor la burse școlare, criteriile fiind reglementate prin OMECTS nr. 5576/2011. Asigurarea respectării acestui drept a fost prioritate pentru Asociația Elevilor din Constanța, încă din anul 2015, când, în urma unei acțiuni în justiție, municipiul Constanța a început să respecte legea și să acorde burse unui număr de peste 12.000 de elevi.

La nivelul județului Constanța, în luna septembrie 2016, din 70 de localități, doar în 7 se respecta acest drept al elevilor, restul de 63 încălcând flagrant legea. În urma demersurilor comune cu Instituția Prefectului, în luna iunie aproximativ 30 de unități administrativ-teritoriale respectau legea. De atunci și până la momentul septembrie 2018, în urma demersurilor AEC, încă 16 localități din județ au intrat în legalitate. Un deziderat asumat de AEC este să obțină acordarea burselor în toate cele 70 de localități până în septembrie 2019.

Accesul la informații de interes public.

Conform Legii 544/2001, orice cetățean român are dreptul de a petiționa instituțiile statului pentru a solicita informații de interes public. Acest drept a fost reiterat și de Statutul Elevului, pentru a reglementa obligația unităților de învățământ de a răspunde cererilor elevilor.

Chiar și cu dubla reglementare a acestui drept, elevii încă întâmpină probleme cu respectarea lui. Dintre respondenți, doar 7% au afirmat că și-au utilizat acest drept, 93% răspunzând cu "nu" la întrebarea "Ai depus către unitatea de învățământ, în anul școlar anterior, cel puțin o dată, o cerere prin care să soliciți

¹⁷ „dreptul de a beneficia de burse sociale, de studiu și de merit, de performanță, precum și de ajutoare sociale și financiare în diverse forme, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Criteriile generale de acordare a burselor se aprobă prin ordin al Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice” – art. 11, alin. (1), lit. e) din Statutul Elevului

informații de interes public?”. Din cei 7% care au petiționat școlile în vederea obținerii de informații, doar 44,9% au primit un răspuns în termen de maxim 10 zile, restul de 55.1% afirmând că au primit un răspuns în termenul prevăzut de lege.

Refuzarea accesului în școală.

Una din propunerile mai îndrăznețe din Statutul Elevului are legătură cu accesul elevilor în școli. Deși la art. 14 din Statutul Elevului¹⁸ este prevăzut că elevii trebuie să aibă o ținută vestimentară decentă, aceeași literă prevede la final faptul că elevilor nu li se poate interzice accesul în unitățile de învățământ pe motivul ținutei sau lipsei elementelor de identificare.

Această prevedere a fost adăugată în Statutul Elevului în urma a numeroase reclamații ale elevilor, conform cărora acestora nu le era permis accesul din motive extrem de subiective, ca de exemplu culoarea pantalonilor sau lipsa gulerului la tricou. De cele mai multe ori, unitățile de învățământ introduceau în regulamentele de ordine internă condiții foarte stricte pentru accesul în unitatea de învățământ, ele neavând decât scopul de a uniformiza elevii și a îngreuna libertatea de exprimare.

Chiar și după introducerea acestei prevederi în Statutul Elevului, cazurile persistă, dovadă fiind rezultatele raportului, conform cărora unui procent de 30,2% din respondenți le-a fost interzis accesul în unitatea de învățământ pe motivul lipsei elementelor de identificare sau a uniformei. 69,8% din respondenți au afirmat că nu au întâmpinat astfel de cazuri.

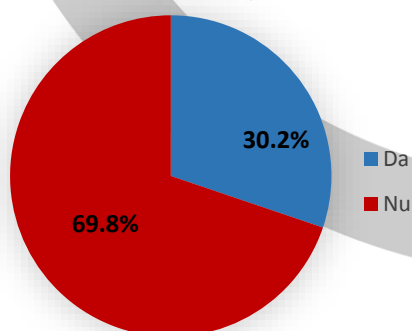

Fig. 13 – „În anul școlar anterior, ție sau colegilor tăi v-a fost refuzat accesul în școală, cel puțin o dată, pe motivul ținutei sau lipsei unui element de identificare?”

¹⁸ „...Ținuta vestimentară sau lipsa elementelor de identificare nu poate reprezenta un motiv pentru refuzarea accesului în perimetrul școlii” – art. 14, lit. c) din Statutul Elevului.

Obligarea sau interzicerea elevilor să participe la olimpiade sau concursuri.

Curentul elitismului este bine cunoscut la nivelul sistemului de învățământ, foarte multe politici publice bazându-se pe susținerea învățământului de performanță. Printre efectele acestei abordări a sistemului de învățământ se regăsește nașterea bine-cunoscutelor "licee bune", "de prestigiu", care reprezintă adevărate "incubatoare" de olimpici. În încercarea menținerii acestei titlaturi, cadrele didactice refuză, de multe ori, participarea unor elevi la olimpiade, apreciind că nu vor obține rezultate foarte mari. Pe de cealaltă parte a monedei se află elevii performanți care sunt suprasolicitați fiind obligați să participe, de multe ori în lipsa voinței lor, la concursuri și olimpiade.

Din aceste motive, în Statutul Elevului a fost introdus dreptul¹⁹ elevilor de a participa, fără nicio discriminare și fără a fi obligați la aceste tipuri de activități, ele încadrându-se în sfera activităților extracurriculare. **Din nefericire, rezultatele ne arată că 28,9% din respondenți au fost obligați sau nu le-a fost permis să participe la o olimpiadă sau concurs școlar, fapt care ne arată greșita direcția în care o ia sistemul de învățământ, nefiind centrat cu adevărat pe elev, ci pe rezultate, pe statistici.**

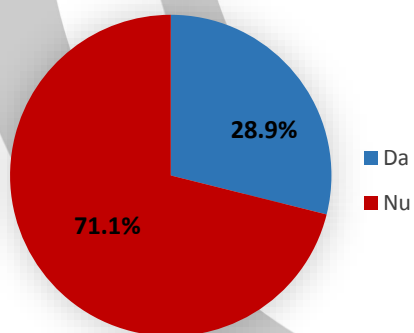
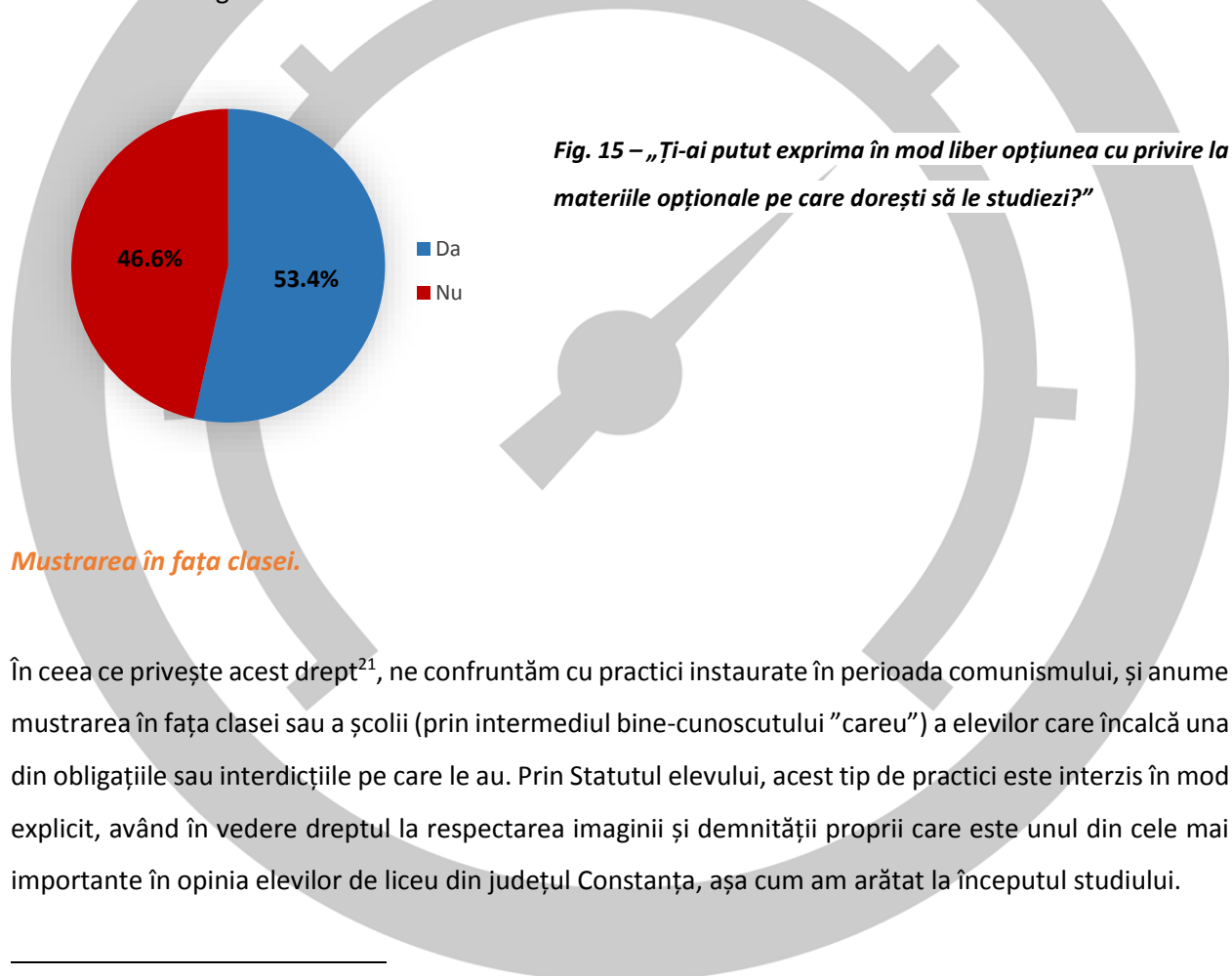

Fig. 14 – „Ai fost obligat sau ai cunoștință de colegi care au fost obligați să ia parte la olimpiade sau concursuri școlare sau cărora nu le-a fost permis să participe?”

¹⁹ „dreptul de a participa, fără nicio discriminare și doar din proprie inițiativă, fără a fi obligați de cadre didactice sau de conducerea unității de învățământ, la concursuri școlare, olimpiade și alte activități extrașcolare organizate de unitatea de învățământ preuniversitar sau de către terți, în palatele și cluburile elevilor, în bazele sportive și de agrement, în taberele și în unitățile conexe inspectoratelor școlare județene, în cluburile și în asociațiile sportive școlare, cu respectarea prevederilor regulamentelor de funcționare ale acestora; elevii vor participa la programele și activitățile incluse în programa școlară;” – art. 7, lit. u) din Statutul Elevului

Consultare cu privire la materiile opționale.

Dreptul²⁰ elevilor de a fi consultați cu privire la materiile opționale pe care aceștia le vor studia a fost introdus din dorința îndeplinirii principiului educației centrate pe elev, pe dezvoltarea sa ca individ. **Din păcate, însă, 46,4% din elevii respondenți au afirmat că nu au fost consultați cu privire la materiile opționale, în timp ce doar 53.4% dintre ei au fost consultați.** Considerăm ca fiind una dintre cauze faptul că interesul față de cadrul didactic și al suplinirii normei acestuia este pus mai presus decât elevul și dezvoltarea lui cognitivă.

Mustarea în fața clasei.

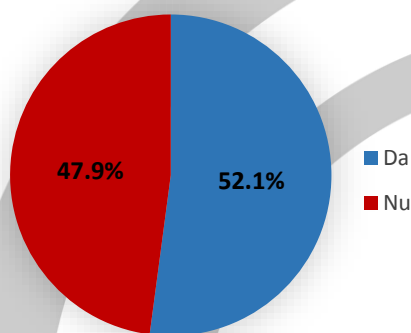
În ceea ce privește acest drept²¹, ne confruntăm cu practici instaurate în perioada comunismului, și anume mustarea în fața clasei sau a școlii (prin intermediul bine-cunoscutului ”careu”) a elevilor care încalcă una din obligațiile sau interdicțiile pe care le au. Prin Statutul elevului, acest tip de practici este interzis în mod explicit, având în vedere dreptul la respectarea imaginii și demnității proprii care este unul din cele mai importante în opinia elevilor de liceu din județul Constanța, așa cum am arătat la începutul studiului.

²⁰ „dreptul de a fi consultați și de a-și exprima opțiunea pentru disciplinele din curriculumul la decizia școlii, aflate în oferta educațională a unității de învățământ, în concordanță cu nevoile și interesele de învățare ale elevilor, cu specificul școlii și cu nevoile comunității locale/partenerilor economici;” – art. 7, lit. c) din Statutul Elevului

²¹ „Sanționarea elevilor sub forma muștrării în fața colectivului clasei sau al școlii este interzisă în orice context.” – art. 16, alin. (6) din Statutul Elevului

În ciuda acestui fapt, această practică persistă, ea fiind bine înrădăcinată în învățământul constănțean, așa cum arată rezultatele chestionarului, conform cărora **47,9% dintre elevii respondenți susțin că ei sau colegii lor au fost supuși mustrării în fața clasei, fapt ce ne îngrijorează și ne face să conștientizăm dificultățile pe care le întâlnim în schimbarea modului în care cadrele didactice se raportează la beneficiarul primar al educației.**

Fig. 16 – „Au existat cazuri, în anul școlar anterior, în care tu sau colegii tăi ați fost sancționați prin mustrare în fața clasei?”

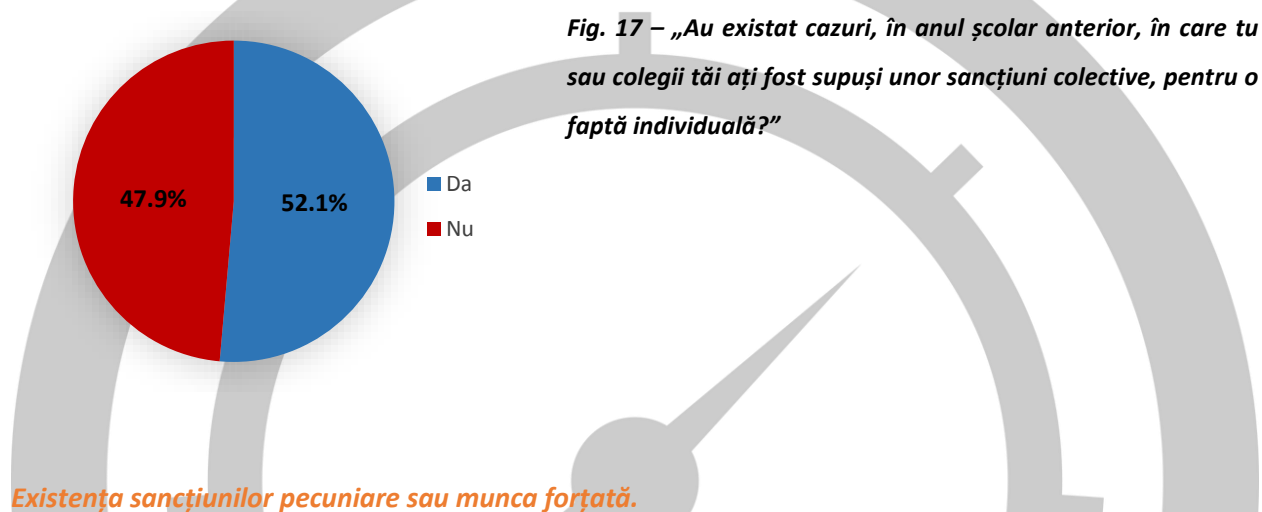
Sancțiunile colective.

Practica sancționării colective este una din cutumele bine înrădăcinate în sistemul de învățământ românesc, ea fiind utilizată, de cele mai multe ori, atunci când nu este cunoscută persoana care a comis fapta. De aproximativ 2 ani, în schimb, Statutul Elevului a adus ca noutate interzicerea explicită a acestui mijloc de coerciție la Cap. V.²²

Totuși, în județul Constanța încă există reclamații privind folosirea pedepsei colective, așa cum arată rezultatele studiului. Astfel, la întrebarea „Au existat cazuri, în anul școlar anterior, în care tu sau colegii tăi ați fost supuși unor sancțiuni colective, pentru o faptă individuală?”, 51,4% din elevi au răspuns „da”, în timp ce restul de 48,6% au dat un răspuns negativ.

²² „Elevii nu pot fi supuși unor sancțiuni colective.” – art. 17, alin. (1) din Statutul Elevului

Rugați să ne detalieze puțin cazurile, foarte mulți elevi au indicat ca principale mijloace de coerciție evaluarea scrisă sau orală, creșterea volumului de teme pentru acasă, precum și absența. Considerăm ca fiind de o gravitate foarte mare folosirea evaluării ca instrument de sancționare, această practică având efecte psihologice dăunătoare asupra elevilor care devin din ce în ce mai temători față de evaluare. Astfel, ea își pierde principalul țel, și anume măsurarea cunoștințelor și remedierea lacunelor, în favoarea căpătării unui fals-scop, acela de a reprezenta o "sperietoare" în rândul beneficiarilor primari ai educației.

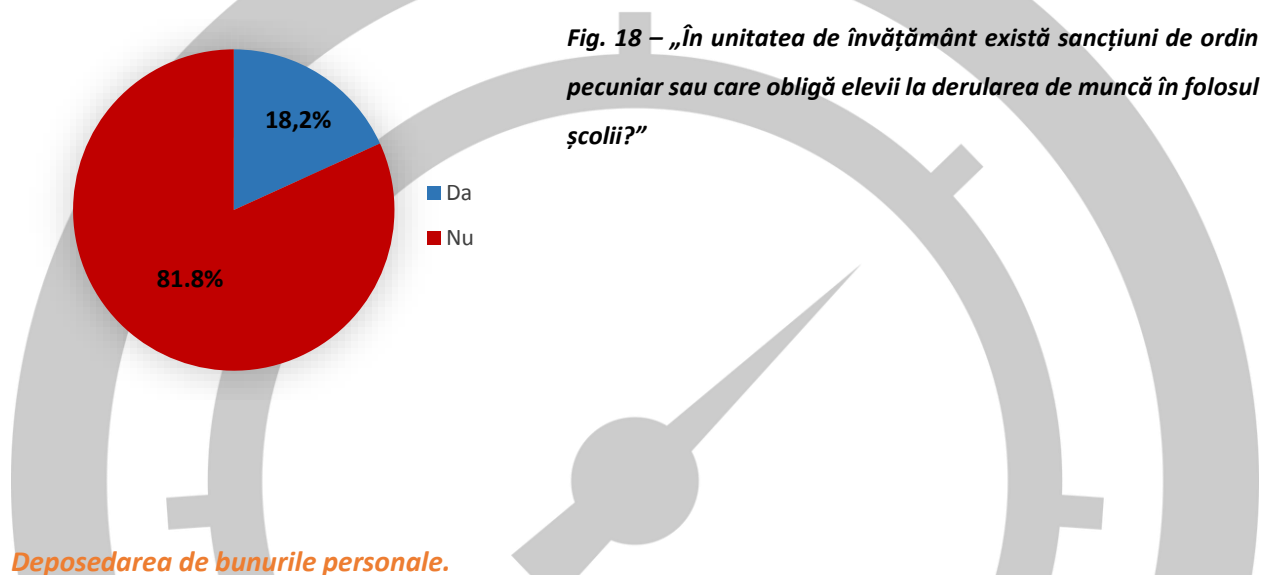

Sancționarea elevilor prin măsuri de ordin pecuniar sau prin muncă forțată este un obicei care provine încă din perioada comunismului, dar care încă nu a fost eradicat total din sistem. Un caz recent s-a desfășurat la Colegiul Tehnic Gheorghe Cartianu din Piatra Neamț, unde conducerea liceului adopta o atitudine de tip "stat în stat", considerându-se îndreptățită să joace rolul organelor de poliție și aplicând amenzi elevilor ca mijloc coercitiv, această măsură regăsindu-se chiar și în regulamentul de ordine internă.

Nici în județul Constanța situația nu este îmbucurătoare, întrucât rezultatele chestionarului ne arată că 18,2% din respondenți au răspuns pozitiv la întrebarea "În unitatea de învățământ există sancțiuni de ordin pecuniar sau care obligă elevii la derularea de muncă în folosul școlii?".

Aceste sancțiuni sunt ilegale, contravenind regimului juridic al contravențiilor, reglementat de Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, precum și art. 42 și art. 49 din Constituția României, care interzic munca forțată, precum și exploatarea minorilor, aceste fapte fiind pedepsite conform art. 212 Cod penal.

La întrebarea de verificare, elevii au fost rugați să descrie succint situațiile întâlnite. În majoritatea cazurilor, sancțiunile constau în achiziționarea de bunuri consumabile, curățatul toaletelor și incintei liceului sau chiar grădinaritul. Un fapt interesant sesizat de elevi este că, în unele situații, elevilor le este solicitat să practice muncă în folosul unității de învățământ în scopul motivării absențelor sau scutirii de regimul sancționator prevăzut de Statutul Elevului.

Constituția României consacră dreptul cetățenilor la proprietate privată, prin art. 44. Chiar și așa, de-a lungul timpului, foarte multe cadre didactice au ales să se poziționeze deasupra Legii fundamentale, depozedând în mod constant elevii de bunurile lor personale, în cele mai multe cazuri fiind vorba de telefoanele mobile.

Odată cu intrarea în vigoare a Statutului Elevului a fost implementată o prevedere²³ care interzice în mod explicit depozedarea elevilor de bunurile proprietate personală atâta vreme cât ele nu atentează la siguranța personală sau a altor persoane. Totuși, chiar și cu dubla reglementare, încă există profesori care aleg să ignore în mod repetat legea. În sprijinul ipotezei de mai sus vin și rezultatele studiului care arată

²³ „...Elevii nu pot fi depozedați de bunurile personale care nu atentează la siguranța personală sau a celorlalte persoane din unitatea de învățământ, în conformitate cu prevederile legale” – art. 15, lit. e) din Statutul Elevului

că 63,9% din respondenți au fost deposezați sau au cunoștință de cazuri de deposizare a elevilor de bunurile lor.

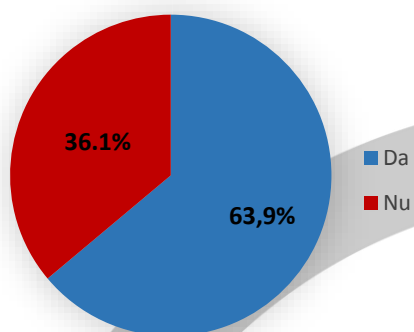

Fig. 19 – „În anul școlar anterior, ai fost depozitat sau ai cunoștință de colegi care au fost depozitați de bunurile proprietate personală, de către un profesor/reprezentant al unității?”

Așa cum am prezentat și mai sus, de cele mai multe ori cadrele didactice aleg metode alternative de sancționare a elevilor, altele decât cele prevăzute de regimul obligatoriu impus de către Statutul Elevului la Cap. V. În acest caz, totuși, situația este cu atât mai gravă cu cât elementul material, care constă în luarea unui bun mobil din posesia unei persoane, fără consimțământul acesteia, este similar cu cel descris de Codul penal la art. 228, în cazul infracțiunii de furt.

Concluzii

Prezentul raport ne arată că situația la nivelul județului Constanța este una gravă, încălcările normelor impuse de Statutul Elevului fiind constante și preponderente atât în rândul cadrelor didactice și conducerilor unităților de învățământ, cât și în rândul autorităților publice locale sau județene.

Principala cauză a numărului mare de încălcări ale drepturilor elevilor o constituie necunoașterea lor de către beneficiarii primari ai educației, ceea ce generează neconștientizarea și dezinteresul față de practicile ilegale, acestea fiind înrădăcinate în mințile elevilor ca fiind comportamente normale, firești. De aici se trage și lipsa acțiunilor de apărare a drepturilor elevilor la firul ierbii, de către reprezentanții beneficiarilor primari ai educației, fără de care situația nu se va îmbunătăți în viitor.

Considerăm, de asemenea, foarte necesară realizarea unei informări eficiente a elevilor cu privire la drepturile lor în cadrul unităților de învățământ și abordarea problematicilor ce țin de respectarea drepturilor elevilor în cadrul orelor de dirigiență, profesorii diriginți situându-se pe primul loc ca nivel de încredere în rândul elevilor atunci când vine vorba de remediarea unei situații în care se simt nedreptățiți.

De asemenea, reprezentanții elevilor de la nivelul unităților de învățământ și organizațiile reprezentative ale elevilor se regăsesc pe al doilea loc ca nivel de încredere a elevilor atunci când vine vorba de sesizarea încălcării unui drept. Astfel, AEC desfășoară, ca replică a încrederii pe care elevii și-o pun în reprezentanții lor, proiectul #ElevInformat, ce vizează informarea elevilor în mediul online (prin intermediul rețelelor de socializare) și offline (prin intermediul unor prezentări și afișe în cadrul unităților de învățământ) cu privire la principalele prevederi ale Statutului Elevului.

Pentru remedierea situației grave de la nivelul județului, AEC a propus și anul trecut o serie de recomandări dintre care, în urma unei monitorizări atente, niciuna nu a fost implementată:

- 1. Obligatorietatea realizării în fiecare unitate de învățământ a unui punct de informare al elevilor cu privire la prevederile Statutului Elevului;**
- 2. Adăugarea subiectului respectării în școli a drepturilor elevilor pe ordinea de zi a întâlnirilor cu inspectorii școlari generali, ședințelor cu directorii de unități și a consfătuirilor județene, în vederea transmiterii unui mesaj privind importanța implementării în unitățile de învățământ a prevederilor Statutului Elevului;**
- 3. Informarea tuturor cadrelor didactice cu privire la prevederile Statutului Elevului și obligativitatea respectării acestora;**
- 4. Sancționarea disciplinară, contravențională și penală, în funcție de gravitatea faptelor, a cadrelor didactice, didactice auxiliare și nedidactice, care se fac răspunzătoare de încălcarea prevederilor Statutului Elevului;**
- 5. Sancționarea disciplinară, contravențională și penală, în funcție de gravitatea faptelor, a directorilor, care se fac răspunzători de încălcarea prevederilor Statutului Elevului sau care îngreunează aplicarea acestuia;**

6. Creșterea sumei alocate de autoritățile locale pentru cheltuieli materiale cu bunuri și servicii, în vederea compensării sumelor plătite de părinți pentru asigurarea cheltuielilor de funcționare ale unităților;

7. Diferențierea coeficienților costului standard per elev pentru finanțarea de bază pe criteriul filierei, profilului și specializării, astfel încât să reflecte nevoile reale ale elevilor;

8. Realizarea la nivel național și transmiterea în unitățile de învățământ a unui model al fișei de feedback anonim, cu menționarea obligativității de a fi pusă la dispoziția tuturor elevilor la finalul fiecărui semestru, pentru fiecare materie în parte;

9. Aprobarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale din județul Constanța, a unui proiect de hotărâre privind stabilirea numărului și cuantumului burselor școlare;

10. Aprobarea, la nivelul Consiliului Județean Constanța, a unui proiect de hotărâre pentru subvenționarea cu 50% a costurilor transportului intern auto intrajudețean al elevilor.

În ceea ce privește unele dintre recomandările de mai sus, AEC se află în demersuri pentru asigurarea implementării lor. Vom continua să monitorizăm modul în care acestea sunt aplicate și vom răspunde în continuare punctual fiecărei sesizări de încălcare a drepturilor elevilor. De asemenea, rezultatele prezentului raport vor fi comunicate Inspectoratului Școlar Județean Constanța și unităților de învățământ din județul Constanța, dar și Ministerului Educației Naționale și biroului teritorial al Avocatului Poporului.

Lansarea Barometrului respectării drepturilor elevilor a devenit și va rămâne o cutumă pentru Asociația Elevilor din Constanța, acesta urmând să fie realizat după finalizarea cursurilor fiecărui an școlar, pentru a obține o imagine holistică a situației respectării drepturilor elevilor la nivel județean.